

Rīta laikraksts

LAIKMETS

Abonešanas maksa:
1 mēn. bez piesūt. Ls 1.50
ar piesūtīšanu Ls. 1.80,
uz ārzemēm — Ls. 3.

6 sant.

Sludinājumi: viensl. petit rinda tekstā 50 sant., slud. daļā, firmu un izprieču slud: 20 s., pārējie 14 sant., darba piedāv. 6 sant. + 5% sludin. nod. No ārzem. 100% dārg.

1. gads

Piektdien, 14. novembrī

1924

Demokrātisma laimēts un reālijas ehnas

Sahot no tā laika, kad Anglija nodibinājās strahdneeku valdība ar Madonaldu preefšgalā, Wafareipās, un ari muhfu sozaldemokrātu prese rāstija fajuhmas pilnus rakstus par demokrātiskā laimēta eestahšanos Eiropā. Gaišs un humāns laimēts sahlotees zilwezes attihstības wehstūrē. Saprašanās laimēts starp tantam, un saprašanās un kopdarbības laimēts starp šhtiram. Tautu liga peenehmusi nopeetnūs lehmumus par meera nodrošināšanu: wehl tikai wajadšigs, lai atfwešchtās walstis paraksta atteezigo meera nodrošināšanas protokolu, un zilweze warēs weeglaki uselpot. Rā meenu laulumu ščaj wišpahrejš gaišhumā sozaldemokrāti reds tikai Padomju Kreewiju.

Ja juhsmotaji par gaišho nahlotni nebuhtu til tuwredšigi, tad špehtu peeteefošji ušwert neween demokrātiskā laimēta gaišhās puseš, bet redsetu ari tās tumšhās reālijas ehnas, kuras taifni Wafar-Eiropā arweenu drošhaki pazel galwu un draud galigi fabradat ir daudšinato humanismu, ir demokrātismu. Rā dšihws peemehrs tam Wahzija, kur demokrātisms arweenu wairat atlahpijas, bet noteikti un drošhi galwas pazel Wihuma II. laudis, — monarkisti. Tas tā Wahzija, kura 1918. gada nowembri pahrdšihwoja šawu rewoluziju ar walstis waras pahreefšanu sozaldemokrātu rolās. Zitās walstis, kuras rewoluzija teešhi nekšahra, azumirkli walda til meina reālija, besteešiba un strahdneeku lufstības wajahšana, šahdu pirms kara nepasina pat zarišd Kreewija.

Wemšim tahdas walstis, tā Itālija. Katrs šina, ka tur nawa ne kripatinas no demokrātisma, nedš humanisma. Ari Bolšija tahdas leetas weli meklet. Pehdejš laika šinas no tureenēs rahda, ka pret strahdneekem un mafafuma tautibam tur attihstias un nostiprinās nebijuš reālija. Pawiršotees uš Balkaneem, mehs atduramees uš galeji reakzionaro Ruminiju. Par strahdneeku lufstības un strahdneeku darbneeku wajahšanam Ruminijš ahršemju strahdneeku prese šino šhaušmu leetas; par to šinoja pat muhfu „Sozaldemokrāts“. Peewedam šhe dashes ainas no Ruminijš zeetumeem:

Politiskos areštetos šehdina tā faul-tās „odinošchtās“, kur walda wiššhaušmigatee apstahkli: kameras tumšhās, mitras, beš gultam un noslehtas beš gaisa. Bahritu dod maf un nebaudamu. Daudšem aresteem uš tahjam un rotam wajahas. Rahdam Goldsteinam naw warejušhi ušlitt wajahas uš rotam, tahdehl, ka winam tikai weena roka, kaut gan tahds rihlojums bijis. Pret nezeefšamo šahwolli arestete zihnas ar bada streikeem, tureen waras wihri nepeegreesch nekahdu wehribu. Uš aresteto šuhdšibam par nezilwezigo ištureshanos, zeetuma generaldirektors atbildejis: „Muhfu rokās ir wara un mehs waram darit ar jums to gribam, ari nosit.“ Un dara ari, to grib. Par bada streitu ahrpus zeetuma šeenam neweens neto nesin, jo Ruminijš „humānā“ prese par to klufē. Bada streitūs zeetuma administrācija zenshas išeigt ar weenfahšhu zeetumneeku pee-

Sinowjewa nowehrtejumi

Ma f t a w ā, 7. now. SSSR rewoluzijas šwehtu deenā, Sinowjews eeweetojis laikrakstā „Prawda“ garaku rakstu turā apstata Padomju Kreewijas šahwolli 7. pahstahwešanas gada deenā un pirmā rewoluzijas šwehtu deenā, kuru šwin beš Penina.

Uš Padomju Kreewijas starptautisko šahwolli Sinowjews štātās optimistiski. Padomju Kreewija atšhta gandrihs no wišām Eiropas walstim. SSSR kopā ar teem Eiropas walstju eefšheenē darbojšheem špeheem, kuri draudšigi Padomju Kreewijai, fastahdot tahdu špehtu, kuru Eiropas imperialisti newarot nospeest un turam neefot ne no ka jabaidas. Wafar-Eiropas fronte, kura SSSR wedot atgairnahšanās politiku, štipri šahšaurinajusees. Frontes pahraufšana tomehr wehl eefšehjama. Štāidrs peerahdijums tam Anglijas wehlešanas. Ari austrumu frontē daudš kas šasneegts. Padomju Kreewijas atšihšanai no šinas un atteezibam ar austrumu walstim wišpajaušs nashme. Sinowjews šata, ka Padomju

Kreewijas faprašanās ar austrumu tautam noteikšot „muhfu planetas likteni“. Uš preefšhu, glušhi tapat, ka lihds šhim, austrumu frontē SSSR jawed ušbrufšhānas politika.

Runajot par kominterna darbību Sinowjews šata, ka komunistu mafu partijās radišhana Anglijā ešot patlaban kominterna wišwarigatais fahrtejis ušdeuwums.

Runajot par Kreewijas semneeku peewillšhamu rewoluzijas špehtu lehgeri, Sinowjews, pehz LSA šinam, šata, ka proletariata un semneezības šawstarpejš atteezības ešot jautajums, kas ištihšot rewoluzijas turpmāto likteni. Lai weenotu šhis atteezības, wajagot regulei rashojumu zenas, tās peemehrojot semneeku praštam. Tapat ari nofahrtojamš administrācijas šahwolli uš laukeem.

Par komunistu partiju atšime, ka pagahjušhā gadā daudš paregojušhi partijas šahšehšanos, tomehr tas nenotižis, un komunistištā partija patlaban ir šitprata, tā šektad. LSA

Amerika par Kreewiju

Amerikanu walstiwihrs šenators Borā, kuru parešs tā ahrleetu komištijas preefšehdetaju šenatā, tahdā šapuzē išteizees, ka Eiropas atjau-nofšana naw domajama, kamehr Amerikanebuhš nodibinajufi fahrtejus šaimneezif-tus un politifkus šatarus ar Kreewiju. Newarot šeret uš fahrtejas dšihwes eestahšanos, pat ne uš tahdu jautajumu atrifinašhanu uš kaut zililgaku laiku, kamehr naw atrifinata Kreewijas problema. Kreewijas atšihšana ešot nepezeefšama un tikai tad warefšot runat par turpmāto.

Egipteeschi nepadošees angļeem

Raira, 12. now. Šaglula pašhā runa, atlahjot Egiptes jauno parlamentu, bijufi eeturata wifai mehrenā toni. Peeminot wahjos panahlumus, tahdi bijufi šarunam Londonā, wišch išteizees, ka egipteeschi nelaušot eeroberšot jamas administrātwās teešības Nila ee-lejā. LSA

Zeetumu likwidācija

Parise, 12. now. (Hawafs). Ušpreefšot zeetumu budžetu, frantšhu tautas weetneeku namš nošhama likwidet mafos zeetumus, kuri ištahdijusees leeti un newajadšigi. Preefšhikumu likwidet ari katorgas zeetumus noraidija. LSA

laušhanu. Bada streiks, — šhis pehde-jais zeetumneeku protesta šhdieklis, tapis preefšhahšahām zeetumneeku grupam neleetojams, tahdehl, ka šabeedribas apstīnu tas neaifšneeds. Presei par tahdam leetam rakšit noleebš, jo zenjuras šehlehes Ruminijš zehrs beš šehlahstības. Zeetumneeki peenehmufšhi jawnu taktiku: peefafa bada streitu pa weenam, atfweišhli un ahrpus zeetuma neweenam nesinot, streito til ilgi, kamehr nobeidšas. Zeetumneeki, kuri ušfahd bada streitu, weenmehr zere uš šabeedribas humanismu, bet tā tā šhi humanisma naw, tad atleel bojā eefšana.

See, tureen ištati šoda laiki, wehl zere lahdreis no zeetuma išeet, bet ilgo gadu zeetumneekus pamafam nobeidš dilonis un zitas šlimības.

„Wajahas noteefatam drihst no-nemti tikai tad, kad ahrstis konštāt, ka wišch nomiris“, tahdu atbildi tahds zeetuma direktors dewis ahrstam, kuruš h-zis noemti wajahas lahdam arestantam, kuruš pehz 14 deenu bada streita bijis šandehšis šamam.

Noteel Ruminijš wehl zitas leetas, kuras šhe peewest naw eefšehjams. Bet

Ruminijš tātšhu ari ir humanās tautu šaweenišas šahšahwala; ari winas preefšhahšwi šehš starp teem, kuri špreech un runā par demokrātisma un humanisma laimētu. Waj par šhim melnajām reālijas ehnam, kuras špotojas ne tikai Ruminijš, demokrātismam netas nebuhtu šalamš?

Kur ir tee protesti, kuri ir wehrti pret šhim melnajām reālijas ehnam, kuras ir paguwufšas jau aptumšot demokrātijas wahrdū un kuras regulari un konsekwenti šabeedribu wed uš galigu reāliju?

Barbarisms un melnā reālija nopeetni pazel galwu un draud ištahdneeku lufstību. Wina to dara jau tagad išeenas ar atfweišheem šrahdneezības ložteem, kuri nonahf winu šasemalos. Pret šhis melnās reālijas ušmahšhānos ir jawed nopeetna zihna. Tas eefšehjams tikai zaur nopeetnām strahdneeku organizācijām, jo tikai tas zehš, pa kuru eet weenotš apšinīgā strahdneezība, wed zilwezi prom no barbarisma uš humanismu.

Tekstilstrahdneeku šahwolliš Wahzija

Lai gan pehdejos mehneschos Wahzijas tekstilindustrijš bešdarbs mafinajees, tomehr šhi ušlabošhānos naw ilgstohā. Dšihwes dardšiba peeaug un zelaš ari zenas uš tekstilprezem, kamehr darba alga paleel lihdsšhinejš. Pee tam Intantes walstis, kuras, pehz Dewfa programas, padarijušhas Wahziju par šawu koloniju, eeflehgufšas to štiprās muitas šeenās, un Wahzijas prezident naw peejami tirgi, kas drihsumā ištahst kriši tekstilindustrijš un daudš leelatu bešdarbu. Londonas kluhmigais lihgums atšahjis juhtamu eefpaidu ari uš tekstilstrahdneeku darba laiku un algu. Wifā walsti ir pilnigš beštarifa šahwolliš un 58 štundu darba nedela šluwufi par normu. Tekstilstrahdneeku Šaweenišas tuwafalais ušdeuwums ir, ištihniit algas paaugstinašhanu un regulešhanu, tā ari 46 štundu darbu nedelas atfaleewešhanu. Šheee jautajumi buhtu apšpreešhāmi ari konferenzē, kuru Šaweenišas šafauz šhō-lizā, 16. un 17. nowembri. Tomehr Šaweenišas walbes reformāstifkais wairatums to naw pahredšeis konferenzes deenas šahrtibā. Sozaldemokrāti wairš negrib runat par strahdneeku zihnu. Wineem peeteel ar nenofšhigeem „wišpahrejeem“ jautajumeem. Wahzijas rewoluzionarais strahdneeks tomehr gatawojas uš šho konferenzi un zer winā pazelt un noštahdrot ištās un neatleefamās strahdneeku wajadšības.

Saitrakstu apštats

„Sozaldemokrāta“ nektrības. Mehš jau windeen bijām špeesti atšmet, ka ar „Laimēta“ parahdšhānos „Sozd.“ pahrnehmis ahrfahrtigš uštrautums, jo nepaeet gandrihs neweena deena, tad tas neweltitu mums šawas dufmu širades, kaut gan „Laimēts“ pret šho awišt ištureds pilnigi neitrāli. Šagad, leetas, „Sozd.“ ir galigi šaudejis pašhāwaldšhānos, šafneegdamš 13. now. numurā nektrības augštato pašahpi. Mehš neatrodam par wajadšigu eelaištees polemikā ar tahda šilla brunineešem, jo tas garšhu ween bojā. Gribam tikai konštatei, ka ar minētā numurā eeweeto-iām demintācijām pret „Laimētu“ un „Weenību“ sozaldemokrātu šahšabs šahf ištahdit leelus panahlumus šazenšibā ar politisko pahrwaldi. Ja tas tā turpinā-šees, tad ar nahtošho budžeta gadu poli-itisko pahrwaldi beš bahšam warēs likwidet un winas peenahktumu uštizet sozaldemokrātu komandereem. Netas, lungi, turpineet ween tahdā garā. Par „panahktumeem“ warat buht drošhil

Kates apzinigs štrādnieks
lasa savu laikrakstu

„Laikmets“

Dabajaris visos awišt kšoskos, Leias dšez-
ceļu stāciju kšoskos un grāmata veikalos — awižu
ledalamās wietās, citās pilstās un uz laukiem.

Latwija

Pahrpotošānās jēlas. Satarā ar atklājumeem Saeimā Praulīna interpelāzijas leetā, Jūkstes aprīnī un Daugampīlī arestētī 8 zilvētī, starp teem ari Daugampīlī pilšehtas waldeš loželīš Sebergs, ūkolotajš Lapščinīstis un diwas seeweetes Mazulewišča un La-wadflaja. Saeimā pēprāšjumu Saei-mai isdot ari Werschižiki.

Wiša leeta nodota swarigu leetu ismeklešānās teefnešim Ewanam.

Danzigā apzeetināts Peepajās pasta eerednīs R. Kronbergs, kūršč pirms nosuščānās Peepajā plašči ušdīšwoja ar augsteem fungeem no preefš-neezišas aprindam. Par wīnu runaja ari Saeimas debatēs, tad nahza apšpree-ščanā p. tel. wirswaldeš dir. Kadika rihziba. Tikai pehž Kronberga nosu-ščānās iswešta rewīšija wina nodalā, kur konstateja istrūktumu par wairaf sīntis kuhstojšceem rublu. Rā J. S. rakfita, Kronbergs isdotš Latwijai.

Nihza. „Lustigš d a t e r i s“. Muhsu ahrstis ir leelš fa-beedrištas dīšweš un jautribas zeeni-tajš. Sawas peenemščānās telpas wīnšč eerihtojis weetejā kooperatīwā, jo tur esot „spirts“ pee rofas. Šbrauzot pee šlimeeteem dakteris zeena jauru gara stahwofli un weedejeem jaušdeedot pa singei. Rahdu, wedeju kūršč negri-bejis dšeedat, dakteris par nepašlaušibu peekahwiš.

Strunda. Pagasta padomes weh-leščānās isgahjuščas 5 listēs. Nr. 1 — apweenoto bessemneeku, šihsemneeku, jaunšaimneeku un školās behrnu wezaku, Nr. 2 — progresīwee laufšaimneeki ko-operatori. Šcho abu listu kandidati stahw tagadejās šabeedrištās un koope-ratīwi kulturelās dīšweš preefšgala un šastahda progresīwo eedšihwotaju dalu, kuri mešle jaunus zelus šawai darba dīšweš un labaku nahotni jaunai pa-audšei. Pīše Nr. 3 ir „bepartejīštā“ līste no 3 kandidateem, ar Strundas stazijas bušetšchiku preefšgala. Nr. 4 semneeku šaweenišā ar mašketu firmu, jo ihštāis wahrds jau preefšchilaušis pa-redeš isgahščanos. Nr. 5 — besmugur-šaulatnee jaunšaimneeki, kuri tiz, ta ee-

stahdami pagasta padomē wīni drihšaf peefneegs pilnibu. Šchis pehdejās trihš listēs nelo nedomā par stahwofla ušlabošānu wehletajeem un wiša pa-gasta eedšihwotajeem, bet gahdā wairaf par fewi, fewu un šawu mahju.

Stelpe. Uš preefšā stahwoščām pagasta padomes wehlesčanam eefneeg-tas trihš listēs: 1) no laufstrahdneeceem nn maffšaimneeceem, 2) no jaunšaimnee-ceem, kurai peeweenojusees ari dala wežšaimneeku, 3) „rašotaji“ sem tu-leem flehpjās semneefšawenišā. Waj agrakā islahrtne wairš newell? Laikam gan, jo „Brihwās Semes“ abonentu štāiš noslihdējis no 60 uš 12.

Riga

Rigas Arodu Beedribu Zentraļ-birojs šafauz šch. g. 16. nowembri, plšft. 2 deenā L. Lubaneš eelā Nr. 17, Rigas palihdšības beedribas telpās pil-šehtas domes wehletaju šapulzi. Referats latweešču un freewu walodās par pilšehtas domeš arodneezišlās šrafzijas darbibu. Pehž re-ferateem debates.

„Lata“ lašere Margo Kofite. 12. now. apzeetināta Pahrdaugawā, Wents-pilš eelā 26, Iopā ar šahdšības lihdšī-natajeem J. Klamani, wina mahju un wehl weenu feweeti. Pee Kofites at-rašti 1.400.000 šbl. no „Lalam“ nošagtās naudas. Pagaštis nošeret 100.000 šbl. Par Kofites droščo šoli un winaš tu-weem šafareem ar bijušcho polištīšās apšardes agentu Klamani, kūršč bijis šahdšības tuwatais lihdšibāšneekš, štipri uštrauktušcees winaš daudšee peelh-dšei no augštšimušču tauteešču ap-rindam, no kureem ne weens ween ar dšilu drebeščānu naktš klūšibā šchul-šējis „Mīšš Margo Kofit, es...“ Pirms pahreščānās uš „Lai“ wina šalpoja L. V. Zentraļbeedribā. Klamaniš Alpa laitā šalpodams polištīšā apšardē par agentu nodarbojees ar naudas išpree-ščānu no polištīšā apzeetināteem un par weenu tahdu gadījumu nošehdejis 1/3 gadu zeelumā, no kura isnahzīs tikai šchaj pawafari.

Tibetas tiltu pahr Daugawu šch- jās deenās apšlatījuš inšženeeru komi-šija, kura taišjuš flehdšeeenu, ta neta-wejofchi jauššahlt tilta labošāna. Sma-gā kustišba pahr tiltu tagadejā stahwofli naw peelaščāma.

Uššahfta ismeklešāna pret juhr-neezišas departamenta lašeri, Ruhten-bergu, par kuru ir aišdomas, ta wīnšč aplaupiščānu šimulejis. Ruhtenbergs šinoja polištīšaj, ta wīnam Rigā pee šar-šaneem špiškereem aišmešretas azis ar šalam šeepeem no šalaupti 150.000 šbl., kuri bij paredseti algu ismašfai štrahd-neeceem. R. atrodas apzeetinajumā.

Sadauštis šargkarewiš pee fara noliktawam Terbatas un Artilerijas eelu šuhri naktš uš 12. now. Domajams, ta isbarišt eelausčanās mehginajums fara noliktawā.

Abrišemes

Faščistu leekuliba

Italijas parlamentā, atjaunojot še-šiju, preefšfehdejtajš runā peeminejis nosleplawoto Mateotti, ušāzinadams šlahtešofchos depntatus peezeltees wina peeminas godinaščānai. Waldibas wahrdā Mateotti žildinaščānā wīnam peeweenojees deputats Rafalini, tai pa-ščā runā nošodidams ari ušbrukumu Mussolinam. Šehde par šehru šihmi šahr-štraukta uš 1 štundu.

Rā šinams, šozjalista Mateotti šlep-fawu dalibneekš Mussolini draugs — faščistu organizācijas galwenais sekretars. Šaštšihmē, ta šchaj parlamenta šehde peedalijās tikai waldibas partijas, beš opoštīšās.

Rā redšams, Italijas faščisteem beš ašinainās diktaturas netruhtš ari iščuhstu leekulibas.

Ebreju stahwofliš Polijā

Nupat Polijas šeimā, šafarā ar ap-špreeščāmo budšetu, ušstahjees no eb-reju grupas Dr. Reichs. Ar wina pa-rahdščanos uš tribines, waldibas parti-jas šahlt atstahjuščas.

Reichs šawā rādā aši nošritišejis wal-dibas polištīš ebreju šautajumā, tas wa-rot nowest pee wišai nepaštšameem ša-

reščgijumeem pašču waldbibu. Pirmam šahrtam Dr. Reichs wehrščas pret ne-taišno nodokļu šistemu ar šahdu waldbiba apšpreešč ebrejus. Ja šchis nodokļu šlogš gultās ari uš šristigeem, tad wīnus mee-rina ar to, ta ebreji buhš špreešt isželot uš Palestinu, zaur to dšihwe šristigeem kluhš daudš weeglaka. Bet wairums šemju paščreš emigrāzijas nolšehtas un ari Palestina špehš ušnemt wairš neelelu dalu eezelotaju. Ebrejeem nawa kur is-želot un ja polu waldbiba ari turpmat tu-rešees šee lihdšchinejās apšpreeščānās polištīšas, tad ebreju mafas nonahš tā-tastrofīštā stahwofli un išpoštīšas apgruh-tinās pašču walšti.

Tahlat Dr. Reichs aišrahda, ta Polu ahrleetu ministrs Štrichinīstis Šchenewā nepareiši apgaišmojis mafa-kuma tautibu stahwofli Polijā un polu waldibas rihzibu ar tam. Waldiba ne-ewešro noteikumus par minoritatem. Ebreji nebauda pilnas pilšonu teefšbas walšti. Augštakas školās teem tit pat tā nepeeejamas. „Mehš šrafam — nobedš Reichs, — lai nemožitu ebreju kareiw-juš, lai neapštraipa muhfu žiwezišto ap-šinu.“

Leningradas ruhpnēezības stahwofliš

Teloščā operācijas gadā Leningra-das ruhpnēezība, eelšaitot priwato, ir is-laiduši raščojumus par 252 miljonu rub-šleem, t. i. par 40 miljonu rubšleem wai-raf, neta pagahjuščā gadā.

Zelojofchš pastš Kreetwijā

Leningradā parahdijušcees wehštulu išneštajai — pašneeki, kureem pahr ple-zeem uššarinatas diwas laštites, weena, eeglahšeta ar markam, wehštulu blankam un šownterteem, otra zeeti aiššlehgta kurā eelāiši no-šuhštamās wehštules. Šaur to eedših-wotajeem želas šinams ehrtības, war nopirkt wehštulu un maršas, un tuhtu ar pašneeku nosuhtit.

Nahweš šods Japanā

Šokijā, 13. now. Studentš Namba, kūršč pagahjuščā gadā 27. de-zeembri mehginaja nogalinat Japanas pa-waldoni, notešats uš nahwi. PSU.

Anatola Franša

Bingwinu Sala.

Otrā grahmata
Senlāiti
(Šurpinajums).

Rahdā rudens rihā, tad šwehtlai-migaiš Maels paštaigajās ar Jwernas muhtu, wahrdā Bulolu pa Klansčas eeleju, wīnšč eeraušija puhtl mešho-niga ištata zilweču, kureem rolas bij almeni. Šai pat brihdi wīnšč ištirda no wišam pušem šleedšeeenus un waidus, tas žehlās no eelejas preti klūšam de-bešim.

Un wīnšč šazija uš Bulolu:

— Ar šumjam es nowehroju, mans dehlš, ta šchis šalas apdšihwotaji, ša-mehr tee klunwīšchi par žilweceem, rihšo-jas ar mafatu šaprahču, tā agraf. Ša-mehr wīni bija wehl putni, tee klidžās tika mišlas gadlāikā. Šurpreti tagad tee štrihdas paštaiwigi; šildojās šauru wafaru un šeeenu. Kur palikuš ta mee-rigā wareniba, tas waldija pingwīnu apšpreede, to daridama lihdšigu lahdas gudras walšis šenatam! Paštatees, mans dehlš Bulol, uš Šireles puš. Pašlaban šchaj šwaigā eelejā šapulzeju-šcees šahdi diwpadmit pingwīni, kuri apštrahdā weens otu lahštām un grah-belkeem, kaut gan buhtu labal ar šcheem rihšteem apštrahdat šemi. Wehl zeetšir-digatas par wīneem ir feweetes, kuras ar nageem štrahpē šejas šaweem eenaid-neeceem. Uš, mans dehlš Bulol, šapehž šchee žilweki tā weens otu šleplawo?

— Šas nahl no šabeedrištā gara un nahtoines nošaudas, mans tehws, atbildeja Bulolš. Žilweks pehž šawas dabas ruhpišs un šabeedrištš. Šahds wina rakšurs. Wīnšč newar nemaf šewi eedomatees beš ihpaščuma peefawi-nāščānās. Šchee pingwīni, kuras juhš redšee, mešter, peefawinas šemi.

— Waj tad wīni to newareti eeguht beš warmahzības, jantaja šir-m-galwiš. Karišlees tee apmainas lamas wahrdeem un draudeem. Es neišprotu wīnu wahrdis. Špreešot pehž šlatu-ma, wīni štipri ir uštraukti.

— Wīni šawstarepi weens otu ap-waino šahdšiba un patwaribā, atbildeja Bulolš.

Šahds ir wīnu šildas galwenais šaturš.

Šchaj brihdi šwehtāiš wīhš Maels, rolas laušdamš, šmagi nošuhštās:

— Štatees, mans dehlš, iššauzās wīnšč, luhl, tas breemmoniš noloda de-gunu šawam šemē nogahštam pretnee-lam un tas otrs tur šaščāibija ar mil-šigu almeni šahdai šeeeweeti galwu.

— Es wīšu to redžu, atbildeja Bu-lolš. Wīni rada šlumu; wīni nodi-bina ihpaščuma teefšbas, žiwilšazijas prinzipuš, šabeedribas pamatus un walšti.

— Rā tā? jantaja wezais Maels.

— Norobeschojot šawu šemi. Šahds šatras polištīšas šahlumš. Juhju ping-wīni, mešter, išpilda žildenu walšis pee-nahšumu. Wīnu darbs lišs aištīs gadšimteneem ilgi no šlumdewešdem un aiššargats un balštīs no walšis waras.

Muhtam Bulokam šchos wahrds runajot, lahds leelš, balšahdains un šaršamatains pingwīns ar lotu pahr plezeem nolahpa eelejā. Weegahjis klaht šahdam mafam, šaulē nodeduščam pingwīnam, kūršč aplāišija šawus dah-šajus, wīnšč tam uššleedja:

— Šaws laušš peeder man!

Šo šazijis wīnšč eesita ar šawu mišnu pa galwu mafajam pingwīnam, kūršč nedīšwš nolrita pee šemes, to wina rolas bij apštrahdajuščas.

Šo redšot šwehtāiš wīhš Maels nodrebeja pee wišas meefas „un šahka ruhgti raudat.“

Šo šchāufmam un šaileem nomahštā

balši wīnšč raidija pret debesim šchahdu luhgščānu:

Mans Deews, mans Kungs, tu, tas peenehmi jaunā ūbela upuri, tu, tas nolahdeji Kaimu, atreeb, Kungs, šcho newainigo pingwīnu, kūršč nošīst uš šawa lauka, un šleptawai leez šajust tawas rolas šmagumu. Waj ir wehl lahds laumats nošeeegums, lahds šma-gals tawas šaišības apwainojums, at Kungs, tā šchī šleplawiba un šahdšiba?

— Šargatees, mans tehws, pašemi-gi šazija Bulolš, jo tas, to juhš nošau-zāt par šleptawību un šahdšību, ihštenibā ir šarfš un ušwara, imperiju šwehtee pamati un wīšu šitumu un žilwezištās warenības aiwots. Šegaumejeet, ta nošodot leelo pingwīnu, juhš ušbruklat pri-wat ihpaščumam pašchos ta šahlumos un prinzipā. Man nenahštos gruhji jums to peerahdit. Weena leeta ir šemi ap-štrahdat, pawšam žita — buht par tās ihpaščneeku. Un šchis diwas leetas ne-drihtš šajaut. Jhpaščuma teefšibu jau-tajumā pirmā eeguweja teefšibas ir ne-droščas un gruhji dibinamas. Šelaro-taju teefšibas šurpreti balstas uš ššipreem pamateem. Weenigi tāš ir eewešroja-mas, jo tikai tās leel fewi eewešrot. Jhpaščumam weenigais un šlawenais šahlumš ir wara. Šo waras tas dšimst, no waras teel uštureiš špehšā. Šchaj šinā šchī wara ir šwehta un atlahpjas tikai wehl leelatas waras preefšchā. Luhl, šapehž war šazit, ta šatrs ihpašč-neekš ir zeentšams. Un tas leelais šar-šamataināiš wīhš, kūršč nošita araju lai atnemtu tam wina laukus, uš šchis šemes ir nodibinājis loti augstu dšimtu. Šju to apšweitt.

Šā runajis, Bulolš tuwojās leela-jam pingwīnam, kūršč aišpreedees uš ša-was mišnas šahweja pee ašinainās wa-gaš. Pašlanijees lihdš šemei, Bulolš šazija:

— Leelāiš Gretol, breemigaiš wald-neek, parahdu jums godu tā šlumigās

waras nodibinatajam un bagatibu manti-neekam. Apraktis juhtu šemē šchī no-šehlojamā, no jums weiktā pingwīna galwas laušš uš wīšem laškeem noštip-rinās juhtu pehznahzejeem šwehtās ihpa-šchuma teefšbas uš šcho no jums par augštšimštigu padarito šemi. Šai dšihwo juhtu dehlš un dehlu dehlš! Šee buhš Gretoki, Štelas heržogi un waldbis par ūllas šalu.

Behž tam wīnšč pagreešās pret šwehto wezi Maelu un šazija diktā balši:

— Mans tehws, šwehtee Gretoku, jo wīša wara nahl no Deewa.

Maels palša šahwot šastindšis un mehms un šatijās uš debesim: Wīnšč šajuta šahpigu nenoteiktību un šchābas pret muhtā Bulola mahzību. Un tomehr šchaj mahzibai bij peepiditees augštās žiwilšazijas lašmeid. Bulolš škaitams par žiwilšteefšibu raditaju Pingwīnijā.

4. nodata

Pirmā walšis šaeima Pingwīnijā

Dehlš mans Bulol, šazija šir-m-galwis Maels, šaišdara pingwīnu šlai-tišchāna uu šatra wahrds šaeerāšija grahmata.

— ūllas naw šteidšamatš, atbildeja Bulolš; beš ta laba šahrtiba naw no-dibinama.

Šuhlit apuštulis šehrās ar diwpad-mit muhtu palihdšiba pee laušču škaiti-ščānās.

Pehž tam wezais Maels šazija:

— Šagad, tad muhtu rolas ir wīšu eedšihwotaju šarfalšis, wajadšigs, mans dehlš Bulol, eewešt šašmigas nodewas lai šegtu išdewumus šabeedribas un šlo-štera wajadšibam. Šatrs lai šod pehž šaweem lihdššleem. Šadeht šafauzeet, dehlš mans, ūllas šalas wezatos. Ša-škanā ar wīneem mehš noteišim no-dewas.

(Šurpmat wehl.)

Skola

Par muhfu skolu

II.

Skolu administrācijai ar izglītības ministri preefšgalā peekriht svarīgākā loma skolās iweidošanā. Jafata, ta jaunās Latvijas skolai ar administrāciju nav laimees. Dāšos gads wina peedfihwojuſi jau 6 ministrus, kuri naw ſpehjuſchi ſkolu wadit tani wirſeņā, kaſ tika noſprausts Terbatas kongreſā. Pirmais ministrs Raſparſons, ſawā laiā radikāls ſkolu darbneeks, ſtahjās pee Latvijas ſkolas weidoſchanaſ tā galeſ reakzionars, neta neſinadams waj negribedams ſinat par jaunlaiku ſkolu politiitu un pedagogiſtam praſibam. Tajās pahriſ runās, to ſchiſ ministrs tureja ſkolotajeem, newareja pee labatas gribas atraſi neweenas noteittas domas par ſkolu. Wina laiā tad ari ſanehma wiſu noteiſſchamu par ſkolu ſawās rofās paſiſtamais L. Aujeſis un tam par palihgu tika wehlat uſaiſinats B. Sahliſs, Maſkawas „mahmulas“ ilggadigais preefſchneeks un wahzu walodas ſkolotajs, tam nebija neſahdu ſakarā ar latweeſchu ſkolu un jaunlaiku pedagogitu. Kad partiſas ſaſlatija Raſparſona neſpehjiibu, wina weeta nahza Plahtis, pedantis, kurſch ſaſrifma laita uniwersitate ſtrahdadams, preefſchneeks reaſizijas gara, taſ nebija wairſ

wajadſigs ne Kreewijai, ne topoſchaj Latwiji. Plahtim ſeloja Alekſandrs Dauge, kuru ſkolotaju aprindās zeenija tā labu audſinataju. ſtrahdijās tomehr, ta Dauge prot gan juhmot un juhmīnat zitus, bet administratora ſpehju, taſ ministrim nepezeſchamas, winam nebija. Daugeſ weeta nahza pedagogu ſtarpā pilnigi nepaſiſtamais Gailiſs un pehz ta agronomſ Zelimiſch. ſchee diwi ministri bij pahpratumſ un aiſpildija atbildigā poſtena tuſcho weetu tilai tapehz, ta atteezigam partijam nebija pee „rolas zitu kandidatu. Sagadejais izglītības ministrs Straubergs ir izglītots un humans zilweks, tam naw ſweſchſ tagadnes garſ, tomehr pehdagogiſtā laiā winam wehl par maſ peedfihwojumu un truhtſt ſtingra politiſki-ſabeeſriſta weedolia, lai ſkolu politiitā eeturu noteittu, iſpatneju liniu. Jaktiſtais ſkolu leetu noteizeis wiſus pehdjeos gadus bija departamenta direktors Aujeſis, taſ ſtrahdaja wiſzeſchakā ſakarā ar reaſzionaro „Riſas ſkolotaju beedribu un darija wiſu, lai ſkolā tittu iſnihzinats jaunās ſkolas garſ. Tika atjaunota behrnu meſu un garu nahwejoſchā eſſamenu ſiſtema, ſkolu pahriſneem dotas diſtotoriſtas teeſibas, daudſas ſkolas pahriſneem par wanagu audſetawam, un ſkolneeki ſmantoti reaſzionari-politiſtam noluhgam. Tika iſzihnita zihna

ari pret 6 gadigo pamatſkolu un iſſtrahdatſ jaunſ projektis par 4 gadigu pamatſkolu, kuru eeroſinaja Riſas ſkolotaju beedriba un dſihwe iſweda L. Aujeſis. Jaktiſti tika iſnihzinata ari weenotā ſkola, eewedot pee widuſſkolam ſagatawoſchanaſ klafes un eſſaminejot behrnus, taſ pahreet no pamata ſkolam uſ widuſſkolam, lai gan „litumā taſ naw paredſets. Tahdā lahtā tika mehginats atjaunot ſchiru ſkolu: nabadſigai ſchirai pamatſkolu, bagatneekem widuſſkolu. Aujeſis paruhpejās ari, lai wina eeredni buhtu tahda paſcha gara behrni. Par inſpektoru Riſā nahza M. ſchtaſls, kurſch lihdſ ſchim laiſtam naw pahpehjis eeguht ſkolotaju uſtizibu, bet Saſu aprinki pat tahds wiſrs, tā paſiſtamais juntu daſſtinu ſarlanās kraſſas aptarotajs Meddnis. Ari par ſkolu pahriſneem Riſā nahza pirmam lahtam zara un okupazijas laiā paſiſtamis ſkolotaji, bet labi pedagogi palita ahrpus ſkolas. Somehr opoſizija pret Aujeſi ſkuwa arweenu leelata un taſ bija ſpeeſis atſtaht ſilto weetinu. Wina weeta nahza paſiſtamais un ſkolotaju aprindās eezenitais Reiniſ Ceepiſch. Wina darbibu nowehrtet wehl par agru, bet domajams, ta wezā gara reſtaurazijas laimejam muhfu ſkola jau pahri.

Skolotajs.

Nepheji apturet wehleſchanoſ turet puhli-ſautu. Bazelas jaunſ tirans kurſch triht ſapihdameeſ ſawās pretrunās.

Nazionalais teatrs ari ſcheit nebij warejis atſwabinatees no apſuhnojuſcham reaſiſma tradizijam, lai gan ſchur-tur to mehginaja.

Nepahrtraukta darbiba ſtarp otro un zeturto ainu ar akteeru ſpehli ahrpus preefſchlara, ſita zeret uſ iſrahdes turpmako ſtraujumu un darbības weenibu, bet ar to ari peetila. Turpmalais atriſinajums eeneſa nepatihlamu diſonanzi ar ſawu naturaliſmu. Preefſchpehdeja ainā, nenofiſmīgā iſchalona aif tuſſem, nedewa ſabangotās un atreebſchanaſ lahtē ſatratotās tautas eeſpaida un pat trauzeja.

J e l d m a n a - A l o n ſ o nebij taſ muhſcham mainigais melletajs, taſ ſagrabis waru pehſchani, pahriſneem ſchās apreibuſchā deſpota, tura rofās mahjeenam klaufa tauta. Nebij juhtama (preefſchpehdeja ainā) atdſimūſchā deſpota waras un iſnihzinatſchanaſ lahtē. Uſu, noſwehrtu tehlojumu ſneedja Pilija Eriſa, tā Urſinas grafeene Klara, tapat peenemams Woldemara ſchwarzā — ſtudabas kanzlers. Iſpilti bij Jr. Rode un Lagſdiniſch tā ſtudabas muſſchneeki — Benigno un Karloſ. ſapat A. Brechmanes ſhabella un J. Oſcha Ortunjo.

Artura Zimerna deſorazijas banaſas, beſ ſtīla un iſdomas ſwaiguma. Pirmiſtrahde apmekleta bija wahji. J. W.

Atſwabinats komandērs

Par iſē, 12. now. No Buenos Aireſas ſin, la Braſilijas kreſiera „Sao Paolo“ komandērs, kuru ſadumpojſchneeks juhrneeki bij apzeetinajuſchi, tagad atſwabinats.

Frantiſchu-wahzu tirdſneezibas lihgums

Par iſē, 13. now. „Matin“ ſino, ta frantiſchu-wahzu tirdſneezitās ſarunās eſot raduſchās nopeetinas grubtibas, galwenā lahtā ap jautajumu, taſa ſſanottirdſneezibas lihguma ſaturuar Dewſa programās noteiſumem par Wahzijas preefſchu nowenam uſ reparaſiju rohlina. Eſpirtu apſpreedes par to pagaidam pahtrauktas un noliet teeſcha ſaraktiſchanaſ-ſtarp abām waldbibam. „Cre Nouvelle“ rakſta, ta wahzu delegazija iſrahdot tendenzi eejaukt ſarunās ſihri politiſk-ſas praſibas. LSA.

Gerotiſchu noliktawa

Par iſē, 13. now. „Matin“ ſino, ta netahl no Suaſſonaſ lahdā meſchā poliſizija atraduſi ſlepemu rofās granatu noliktawu, kuru apſargaja diwi ſpaneſchi. Ubi tee apzeetinati, bet wina perſoniba wehl naw noſkaidrota, jo tee apgahdali ar wiktoteem dokumenteem. Naw ſchāubu, ta noliktawa peederejuſi ſpaneſchu reſoluzionareem — emigranteem. LSA.

Spanijas kara ſpehā nemeeri

Pehz ahrſemju laiſtraktu ſinam Barſelonā kara ſpehā dalās eeſahluſchneeks nemeeri. Poliſizija ar kawalerijas dalam aplentūſi kaſarneſ.

Dewſa plāni aiſſlar Danijas intereſes

Kopenhagenā, 12. now. Ruhpneezibas padome eeſneeguſi waldbibai peepriſijumu, to waldbiba nodomajuſi darit pret Danijas pahripludinatſchānu ar Wahzijas tekſtiſtuprezem, kaſ eſot ſagaidama tā Dewſa plāna iſweſchanaſ ſeſas. Ministru preſidentſ Stonnings aſſrahdija, ta par aiſſargamitu uſliſſchānu uſ eewe-dameem tekſtiſtrahdojumeem newarot buht ne runas. Tekſtiſtrahpneezibai jaatrod zita iſeja — jamellejot ſew plaſchaki ahrſemju tirti. Beſ tam tekſtiſtirmas neſenajos ſeudu gados maſſajuſchās lihdſ 20% diwidendu, kaſ leetot domat, ta taſ atſzinajuſchās peeteeloſchu pelnu, lai pahrzeestu wahjatu laiſmetu.

Strahdneeku dſihwe

Ruldiga. Blatus redſamakeem ruhpnēezibas uſnehmumeem, leelu lomu muhfu dſihwes ſaimneezitās atteezibās ſpehlē ſoku pludinatſchana un meſchu zir-

ſchana. ſchajā transporta un ruhpnēezibas noſarē pehzlara apſtahlloſ ſawu iſtiku un profeſionālu nodarboſchanoſ rod ne maſat tā 200 ſtrahdneeki. Tapehz ſchoruden, ſoku pludinatſchānai pa Wentu iſbeidſjotees, beſdarbā atrodas leelā pufe no lahtrejeem meſcha ſtrahdneekem. Meſchu zirſchanaſ darbōs aptahrnē walda reſs klufums. Cepeeſchjeos torgos noſolitee walſis meſchl pagahjuſchā ſeemā tika galigi iſzirti, bet ſchaj rudenī iſſudinātee meſchu torgi naw notikuſchi augſtā tarifa un nelabwehligo lottirguſ apſtahllo dehl ahrſemēs. Sahda partija, ap 16 ſtrahdneeku, gan zehrt „arſchinu maſku“ Dobeſ troga tuwumā preefſch Edoles bruhſcha, bet darba apſtahllo ſiſti, zena ſema un tapehz nopelna pee 12—16 darba ſtundam deenā un intenſiwa aſorda darba nepahrſneedſ 160—180 rbi. Ari uſſtaſchanaſ dehl zemu paaugſtinatſchanaſ naw eeſpehjama. Galwenais eemeſſis, wadoſchās organiſazijas truhlums ſtarp iſſklaideteem, maſās grupināſ, ſawruhſp ſtrahdajoſcheem, meſcha ſtrahdneekem un ſliſtoſchām beſdarba grupam. Kad tika atſlahti minetei zirſchanaſ darbi, Ruldigā peerakſito 16 ſtrahdneeku weeta uſ darba weetas eeradās pahri par 50. Dala no beſdarbneekem darba zeribās turpinaja tahtat zehu uſ Wentſpili. Bet ari Wentſpili beſdarbneeku naw maſat tā Ruldigā. Beedri — meſchſtrahdneeki un beſdarbneeki! Ceſtaſimees ſawās ſchliſas organiſazijā. apweenoſimees ſawā aroda beedriā, iſnihdei beſdarbu un groſit nepaſſchamuoſ dſihwes apſtahlloſ ſpehſ weenigi darba tauta organiſelā weidā! Klufais.

Kulturpolitika

Rautu teatru eewehribai.

25., 26. un 27. nowembri ſch. g. Riſā fanahſs pirmais latwju teatra kongreſs. Kongreſa programā ir ari jautajums par lautu teatru pazelſchānu un organiſeſchānu. Paſchu lautu teatru intereſes ir wiſplaſchakā pedaliſchanaſ. Kongreſā war ſuhtit pa 1 balſſteeſigam delegatam wiſas taſ lautu — un ari pilſehtu — beedribas, kuras ſarihho ſiſtematiſkas teatra iſrahdes ar ſawām paſtahwigām trupam. Zitu preefſchſtahwi war peedaliſtees tā intereſeni. Paſinojumi par peedaliſchanoſ eeſuſtami Latweeſchu Teatra beedriā, H. Rau-piſch „Sozialdemokrata“ redatſzijā, A. Kofaliſ Walmeeras Latweeſchu teatri un J. Klawa — Jelgawas Latweeſchu teatri.

Mahtſla

„Ahrpus lituma“

L. Lunza tragikomedijs pirmiſtrahde Nazionalā teatri, 12. nowembri ſch. g.

Lunza „Ahrpus lituma“ japeeſlita modernā ſtīla darbeem. Lai gan lugas darbiba noriſinās Spanijā, bet autors iſſkaſas, ta darbojoſchām perſonam, naw ſaiſtibas ar laiku un telpu. Te wehl japeeſime, ta tragikomedijs perſonas naw ari noſlehtu tipu galerija, bet neſ ſewi wiſpahriſilwezigu zihnu. Tadehl ari tragikomedijs eeſahdamees weegla rituma tonos nobeidſas momentāli noſlehtā tragikā beigu ainā.

Spilgti rakſturota iſwirtuſe, waras lahtā ariſtotratija, ar zihnam un intriganu pehz augſtākās waras ar litumu ahrpus lituma. ſcho ſatrunejoſcho tiranu un trona waras ſihtotaju puhli grib iſnihzinat „ahrpus lituma“ iſſlehtlāis laupitaju wadoniſ Alonſo, aſſraudams ſawus beedrus ar ideju — „buhs weens litums, goda litums“. Uſleeſmojuſchā reſoluzijā Alonſo pats pahrlahſj ſcho litumu un juhtot waru ſawās rofās neſpehji atturetees preti lahtdinatſchānai, uſzelt nogahſto troni un uſſeſſtees winā.

Smejees, Arleſin!

Smejees, Arleſin, tragikāis ners ar mandolnu paduſē un ſarlando ſepuri galwā, taſ dedſina tawas ſmadſenes un baida piſſonūs ar ugunſgrehtu. Smejees, jo ſchiſ ir tawſ laiſs. Robeſchās ſtary ſmeekligo un tragiko ir noſaulias, paſaulē karalu weeta walda eſſeli nakſmizē noſlehtam auſim un begemoti eekauloteem wehdereem. Diplomatikā bagaſchā wehſtulu weeta wadā ſofainu, Saemas ſehdēs Seibolts ſaht aptarot alkoholu, bet Arweds Bergs iſſanz uſ diwkaulu Nabagmahjas Janzi. Bruno Kalniſch atſlahjis „Sozialdemokrata“ bokſa nodatu un pahrlēezinats, ta ar to glahbſ irtoſcho partiju, jo ſchiſ laiſs ir ſiſiſtās kulturas laiſs. Nazionalais klubb iſteizis pret to ſawu ſaſchutumu un noſauzis Bruno Kalninu par plagiatoru. Ringolds Kalniſch medibās paſaudejis Latvijas naudas ſtapija atſleghu, to pa-zehlis ſinanſiſts B. Bergis. Salārā ar to „Latwja“ un „Latwijas Sarga“ leekapitaliſti pahrwed ſawu naudu uſ ahrſemju banam. Luſzija Samaiſch, turpretim, paſaudejuſi ſawu intimo preeſimju grahmatu, bet „Riſas Sinas“ to atraduſchās un nodruſajuſchās. Utteezīgās eeſtahdes neſin, to ſchahdā gadijumā jaukt pee atbildibas par pornograſiju un nolehmūſchās leetas iſſchitſchānu uſdot Jukſtes aprinta preefſchneekam Prauli-

nam, jo taſ pratis neween ſuni noſchaut ſaka weeta, bet ari atraſt pornograſiju Alekſandra Bloka ſlawenā poemā „Dw-padſmit.“ Dr. Orientaziſſapprejees ar prinzeſi Badrubudura un winem peedſimis behrniſchās, to tee nolikuſchi pee „Jaunato Simu“ ſchſa Benjaminā Durwin, lai winſch iſaudſinatu to par godigu piſſoni, jo ſozialdemokratiſki-turziſkā iſzleſchanaſ to nahlotnē waretu tilai ſompromitet. Eſls no „Latwja“ wehl arweenu nodarbojas ar ſwariga jautajuma pehtſchānu: waj ſihtā ſeletonā war leetot wezas olas un ſmirdoſchās bumbas, jeb taſ atlaufs tilai Uſara eewadralſtos un Nazionalā kluba iſpreezās 1. maijā. Oſmeretto turpina ſapnot par Itāliju, kur war gulet ſaulē un newataga pelnitees pa redatſzijam, bet ſchanteſlers turpina neſt uhdēni zaurā ſeetā. Maſineeki nahſkoſchās Saemas wehleſchanaſ to uſſtahdſchot par kandidatu, jo wina lihdſſchinejem ſideereem neefot wairſ neſahdas iſredſes. ſchomis ar ſaweem ſeletonem eſot dubultoſis „Strahdneeku awiſes“ tirachu. Eſ gribetu jautat Preſeſ nodalas waditajam, waj Latwija atlaufs ſchahds pſeidonims?

Arleſinſ.

Nacionālā opera Sestdien, 15. nov. plkst. 7 waf., „Salome“.

Nacionālais teatrs. Šodien, 14. novembri P. Lunza tragikomēdija „Ahrpus likuma“.

RSB Zefojohāis teatrs. 16. nov. — Vahlē „Straume“, Mināšos 22. nov. — Bolwos, 23. nov. — Madonā.

Malvīnes Wigner = Grinberg latwju tautas dzejsmu wafars 19. novembri konserwatorijā.

Rīgas mahtslinēku un Polijas „Blot“ grupu ištahdi atklāš sweekhtdeen, 16. nov. Rīgas pilshetas musejā.

Paula Salka dzejsmu wafars 14. nov. konserwatorijā.

Aisrahdijs

RSB Zentrālbīroja klubs fariro sweekhtdeen, 16. nov. ſh. g. (Dānsing palāse) telpās Elīzabeteš eelā 55.

Ostas strahdneeku masu ſapulzi ſafauz Rīgas Transportstrahdneeku arodſaweentiba sweekhtdeen, 16. nov. pl. 10 rihā Weestura (Keisara) dahra pawiljonā.

beedreem, tāpat ari ostas strahdneekem, kuri nefastahw neweenā organīſazijā.

Latw. Darba Jaunatnes Kulturas Beedribas ſab. ſin. ſelzijas ſehde otrdeen, 18. nov. plkst. 12 deenā.

Teatra museja — ištahdes leetā. 25. nov. plkst. 10 deenā Rīgas pili, Walfis mahtslas museja telpās atklāš Latwju teatrs museju — ištahdi.

RSB Jaunatnes Selziju Zentrs, ſafauz pilnu beedru ſapulzi, pirmā, 17. nov. ſh. g. pl. 8 waf.

„Kulturas Bāls“ iſdoto Stalbeš lopoto rakstu ſanemſhana eepreelſch parafſitajeem pagarināš ſihdi 1. dezem. ſh. g.

Rīgas Maiſzepeju Arodb. walde ſafauz masu ſapulzi 23. nov. Matīša eelā 11/13 pl. 10 no rihā.

Latwijas Ahrpusſtolas iſgih-tibas Kongreſu Padomes lektori laſa lezijas 16. novembri

Leepajā, Tautas Auſgīstolā, Bānizā eelā 7, Dora Schwihlul plkst. 2 d. „Rapehž mehš mirſtam?“, 7 waf. „Waj garš war eſſiſtet beſ meefam?“

Preekulē. „Aisrahdneeku arodbeedribā“ waf. R. Drilīš „Zilweš“ un „Maſhina“, ar gaiſmas bildem.

Zelgawā, Raina klubā Eſera eelā 5, pl. 6 waf., J. Aherberg, „Renefanſes“ (Aldſimſhanaš) lair. netš.

Alnīſhōš, Lauſſtrahdneeku arodbeedribā 12 d. A. Zelminſch „Rā deewi zehluſchees“.

Puſē, Batehretaju beedribā R. Dehtens „Religija un bānizā“.

Wolderajā, Utwalināto tara w. beedribā Br. Kalniſch „Rarſch un tautas kultura“.

Zelgawā, Fabriku un darbū. ſtr. arodbeedribā, Sweekhtes eelā 16 pl. 6 w. P. Riſga „Rā iſaug Amerikas miſjonars“.

Rīgā, Kulturas beedribā „Zentrs“ Widſemes ſhōš. 37 pl. 6 waf. P. Baegle „Teatra noſihme tautas kulturaš dſihwe“.

Wēzauzē, Lauſſtrahdneeku arodbeedribā un Walmeerā Raina klubā ſlat. rihdeenas turpinājumā.

Lektori peepraſami zaur Kongreſu Padomes biroju Rīgā, Mertela eelā Nr. 1, dſ. 3.

Dāſhadāš ſinas

Kineeſchū iſtureſhanaš pret ſaweem deeweem,

Kineeſchi ſaweem deeweem peeſch ſir wiſai zilwezigāš ihpaſchibaš un ju ſtas, neturot toš nemāš par augſtām dūh-nem,

Lai deeweem iſdaritu p. prahtum, tižgee kineeſchi beeſchi apſola ſeedot ſinamu ſumu tempa re. montam. Pee- rakſtidamš, uſ pee elto. tehla peeſahriaš lapāš, ſinamu ſumu kineetiš ſeedo ma- ſat, buhdamš ſairleezināš, la deewš nemahžēš ſtair. Beeſchi ſeedo wiltotu nauđu.

Ka. Dreis ſarp preeſteri un elku iſ- zeh. ſtrihduš, par to preeſteriš elku eeſu, ſeja teeſā. Teeſa peeſpreeda el- to. m 60 bambuta ſiteenus, to ari iſpil- dije.

Deewam no tura atſarajaš laifa maināš, kineeſchi ſeedo dāſhaduš upuruš. Sei reiſi, tad ahrſahrija ſarſtā un ſauſā laitā upuri nepaliſhdeju un leetu nedewa, ſadufmotee tižgee, elku iſliſta ſarſtā ſaulē, lai deewš iſbauditu pee ſeniš ſar- ſtuma breeſmaš. W. A.

Rīgas pilsheta neſpehji maſkat Berlinē, 13. nov. „Journal“ ſino, la Rīgas pilsheta iſrahdiſjees par ma- ſkat neſpehji, jo paſinojuſi banu konſor- zijam Londonā, la neſpehji ſamaſkat 1918. gada aiſnehmuma obligaziju ſuponuš.

Ar to nodarbojaš fabrikanti Pehž awiſchū ſinam muiſā konſiſjeti 2 pudi ſolaina, kuruš eewediš la diplo- matiſtu bağaſchū Leepajaš fabrikantiš Ma- tiſonš. Matīſonš areſteiš, bet pret 300.000 rbl. droſchibu atſwabinaiš.

Pehdejā brihdi

ſaſchijtu uſbrukumuš Romā Romā, 13. nov. Watar, pa to laifu, tad parlamentā notiſa oſijalaiš Mate- oti peeminaš aktš, ſoſjalīſtu deputatu grupa Šibraš kraſtmalā, tur bij notiſiž uſbrukumuš Mateoti, notiſa wainagu ar lentam. Lentā atdewa Mateoti atrait- nei. Drihš tur eeradaš automobiš ar apbrunoteem ar rewolwereem ſaſch- teem, kuri wainagu atnehma un eeſ- ſeēda Šib- raš upē.

Par Sinowjewa wehſtuli wehl naw- ſtaidribāš

Londonā, 13. nov. Nodibinata ſe- wiſhla miniſtru komiteja, tura ſpreedi- ſchot par atteezibam ſtarp Anglu un Pa- domju Kreewju, ſatara ar Sinowjewa wehſtuli. Jwing Standard rakſta, ja iſrahdiſjees, la wehſtule naw wiltota, tad Anglijai wajadſeſhot pahtraukt ar Pa- domju Kreewju diplomatiſtoš ſataruš.

Galigaiš wehleſchanu iſnahkumuš Anglijā

Londonā, 13. nov. Šodien paſi- noti pehdejee wehleſchanu iſnahkumi no eezirneem, kuruš wehl baſu ſtatiſhana nebij nobeigta. Auſghnama 615 weetaš tagad ſadalitāš ſelofchi: konſerwatiweem 413, ſtrahdneeku partijai 150, liberalem 40, konſtituzionaliſteem 7, neaſſarigeem (to ſtarpā ari komuniſti) 5 weetaš.

Atbildigaiš redaktors: J. Wiſſonš.

Iſdewejš: Romandit-ſabdr. „Burtneekš“.

Rīgas Arodbeedr. Zentrālbīroja klubs

Sweekhtdeen, 16. novembri 1924. g.

DANCING PALACE

telpās, Elīzabeteš eelā 55.

Basars. Soliſchana. Gwejoſchana. Soliſchana.

Leonš Baegle tribinē.

Wiſeem, Wiſeem, Wiſeem!

J. Reinholdš ar T. A. kori uſ ſkātuweš.

Komedianti Deklamatori

Stuhroš — ragā puhteji.

Cenahht — p. 12 deenā — Seedot, ziſ war.

Strahdneeki: Strahdneezes: Nahkat ſeedojat: Redſeſat, Dſirdeſat, Winneſat!

„Weeniba“

nedēš ſhurnalš, Rīgas Arodb. Beedribu Zentrālbīroja iſd. Nr. 16.

Ilnahziš. ſaturš: Marſſima pamata linijaš. Žihna ar beſdarbu Padomju Kreewji. Geranija. Bi- juſchāš un nahſoſchāš. RSB Zentrālbīroja preſidija ſehde peemētā reſoluzija. Leepajaš arodbeedribāš un „Arodneekš“. Darba apſtahtti „Wehbetu mahtslas galbneezibā“ I. Maſſawā eelā 138. Par teſtiſta fabrikāš ſtrahdneeku dſihwi. Walfāš ſtrahdneeku dſihwe. No apawu ſtrahdneeku dſihweš. Darba jaunatnes ſtawolkliš uſ laukeem. Kronika. Sinojumi un aiſrahdijs.

Numuruš maſkā 16 ſant. Dabujamš wiſoš awiſchū kioſtoš. Redakzija un eſpedizija. Rīgā, Brihwibaš eelā Nr. 67. dſ. 1. Telefons 14-78.

RSB. klubs Iarihto sweekhtdeen, 23. nov. leelā Lubaneš eelā 17, Dramatiſku wafaru Iſhweidiš P. Baegleš laika preluſi 4 zehleenoš „Par un pret.“

Sahtumuš plkst. 5 deenā. Eeſeja pret labprahtigeem ſee- dojumeem ſahtot no 50 ſant.

P. I. B. Zefojohāis Teatrs. Vahlē, 16. novembri. „Straume“

„Strāume“ 18. novembri Bolwoš — 22. novembri Madonē — 23. novembri Roberla Bralka komēdija „Negatawš angliš.“

Dailes Teatrs. Beekhtdeen, 14. nov. plkst. 7/8 w. Tautāš iſrahde

Mehrneeku laiſi. Seſtdeen, 15. nov. plkst. 7/8 waf.

Plahpigāš ſeewāš. Sweekhtdeen, 16. nov. p. 2 p. p. tautāš iſrahde

Mehrneeku laiſi.

Ostas strahdneeku masu ſapulzi

ſafauz Rīgas Transportstrahdn. arodſaweentiba

sweekhtd., 16. nov. p. 10 r. Weestura (bij. Keisara) dahra pawiljonā

Deenas lahtiba: 1. Dſihweš dardſiba un algaš jautajumuš. 2. Daſchadi jautajumi un preeſchliſtumi.

ſchāi ſapulzei ir ahrſahrtigi leela noſihme preeſch wiſeem ostāš ſtrahdneekem. Jaero- daš wiſeem Rīgas Transport- ſtrahdneeku arodſaweentibaš, enſurneeku darba kooperatiwa un zitu ostāš ſtrahdneeku orga- niſaziju beedreem, tāpat ari teem ostāš ſtrahdneekem, kuri nefā- ſtahw neweenā organīſazijā. Walde.

Nacionālais Teatrs.

Beekhtdeen, 14. nov. p. 7 waf. „Ahrpus likuma“

Seſtdeen, 15. nov. plkst. 7 w. „Prahta zilweki“

Nacionālā Opera.

Seſtdeen, 15. nov. pl. 7 waf. „Salome“

Sweekhtdeen, 16. nov. p. 2 p. p. „Lohengriņš“ plkst. 7 wafarā „Rigoletto“